

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๑๗
วันพฤหัสบดี ที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาต สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	โฆษกกรรมการ
๕. นางกิริณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๖. นางจุรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๗. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๘. นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๙. นายเอียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๐. พลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ	กรรมการ
๑๑. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๒. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๓. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๔. พลตรี วีระ โรจนนาค	กรรมการ
๑๕. นายศุภชัย ยาวะประภา	กรรมการ
๑๖. นายอุดม รัฐอมฤต	กรรมการ
๑๗. นายอัษฎพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๘. พลเอก อัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๙. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๒๐. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

นายวรชิต สิงหเสนี	(ลาการประชุม)
-------------------	---------------

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายจินตพันธุ์ ทังสุบุตร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

๒. นายวราห์ เห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. ว่าที่เรือตรี ยุทธนา สำเภาเงิน

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการการปกครอง

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์

๒. นายเชษฐา โทณะวนิก

๓. ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุภัทรา เชื้ออรอด

๒. นายสตีร ธนานิธิโชติ

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๖ วันอังคาร ที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๗ วันพุธ ที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๘ วันพฤหัสบดี ที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๙ วันศุกร์ ที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๑ วันอังคาร ที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๒ วันพุธ ที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๓ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๔ วันจันทร์ ที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๕ วันอังคาร ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๖ วันพุธ ที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๘

อยู่ระหว่างการตรวจทานของนายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช

ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุม นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการ ร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ ได้เสนอให้คณะกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติพิจารณารูปแบบ การนับคะแนนเลือกตั้ง เพื่อนำมาคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ในกรณี ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใหม่ (ใบเหลือง) หรือกรณีมีการเพิกถอน สิทธิเลือกตั้ง (ใบแดง) เนื่องจากทั้งสองกรณีจะมีผลกระทบต่อการคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใหม่ (ใบเหลือง) หรือกรณีมีการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง (ใบแดง) ก่อนการประกาศผลการเลือกตั้ง เมื่อมีการ เลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นใหม่ต้องนับคะแนนเลือกตั้งในการเลือกตั้งครั้งใหม่ในเขตเลือกตั้งนั้น ๆ รวมกับ คะแนนเลือกตั้งของทั้งประเทศแล้วจึงคำนวณซึ่งไม่ทำให้เกิดปัญหาในการคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ แต่กรณีที่มีการประกาศรับรองผลการเลือกตั้งแล้วจะเกิดปัญหาในการคำนวณ ซึ่งวิธีการแก้ไขปัญหานั้นในกรณีดังกล่าวอาจต้องนำคะแนนเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นหักออกจากคะแนน รวมทั้งประเทศแล้วคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อซึ่งแต่ละพรรคการเมืองจะ ได้รับตามสัดส่วนนั้นก่อน และเมื่อมีการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นใหม่จึงนำคะแนนเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง นั้นมารวมกับคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้งประเทศเพื่อคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ อีกครั้ง หากคำนวณแล้วพรรคการเมืองใดได้รับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อจำนวน ลดลงหรือเพิ่มขึ้นก็ให้พรรคการเมืองนั้นได้รับจำนวนลดลงหรือเพิ่มขึ้นตามสัดส่วนนั้น ทั้งนี้ หาก คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาแล้วมีวิธีการอื่น ๆ ในการคำนวณก็ขอให้เสนอที่ประชุมพิจารณา

มีการแสดงความคิดเห็นว่า การคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อในกรณี ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใหม่ (ใบเหลือง) หรือกรณีมีการเพิกถอน สิทธิเลือกตั้ง (ใบแดง) อาจคำนวณโดยเฉลี่ยจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมากับการเลือกตั้ง ครั้งก่อนหน้านั้น และนำมาหักออกจากคะแนนเลือกตั้งทั้งประเทศ แล้วจึงนำไปคำนวณจำนวน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อก็ได้ ส่วนวิธีการที่สะดวกที่สุดในการคำนวณ คือ การรอคะแนน เลือกตั้งจากการเลือกตั้งครั้งใหม่ ซึ่งในประเทศไทยอาจเป็นไปได้ยากเนื่องจากมีปัญหาคณะกรรมการ การเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใหม่ (ใบเหลือง) หรือกรณีมีการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง (ใบแดง) หลายเขตเลือกตั้ง

จากนั้น นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง เสนอให้ที่ประชุมพิจารณา องค์ประกอบ คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม อำนาจหน้าที่ขององค์กรอิสระ และองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ ได้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ตรวจการ แผ่นดิน คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน องค์กรอัยการ คณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย สภาพัฒนาการเมือง และสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และเพื่อเป็นแนวทางในการร่างบทบัญญัติของคณะอนุกรรมการยก ร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ

คณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในการพิจารณาแนวทางในการกำหนดบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอิสระ หรือองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญนั้น ควรพิจารณาที่มาของแต่ละองค์กรก่อนว่าจะกำหนดให้มีที่มาอย่างไร ในอดีตคณะกรรมการสรรหาองค์กรอิสระ หรือองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญจะใช้วิธีการเปิดรับสมัคร แทนวิธีการสรรหา ร่างรัฐธรรมนูญนี้ควรกำหนดอย่างไรให้คณะกรรมการสรรหาใช้วิธีการสรรหาบุคคลที่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่นั้น ๆ แทนการรับสมัคร และควรพิจารณาด้วยว่าจะกำหนดให้บุคคลใดหรือองค์กรใดเป็นกรรมการสรรหา

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า มาตรา ๒๓๑ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ กำหนดให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งจำนวน ๗ คน ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร บุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคัดเลือกจำนวนหนึ่งคน และบุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ตุลาการศาลปกครองสูงสุดคัดเลือกจำนวนหนึ่งคน ทั้งนี้ มีข้อโต้แย้งจากบางฝ่ายว่าการกำหนดให้ผู้พิพากษาและตุลาการเข้ามาเป็นกรรมการสรรหาเป็นกระบวนการตุลาการภิวัตน์

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากไม่กำหนดให้องค์กรศาลเป็นกรรมการสรรหาแล้วจะกำหนดให้องค์กรใดเป็นกรรมการสรรหา เนื่องจากไม่มีองค์กรใดที่จะมีความเหมาะสมและความน่าเชื่อถือเช่นเดียวกับองค์กรศาล

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- ผู้พิพากษาและตุลาการจะสามารถสรรหาบุคคลที่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่นั้น ๆ หรือไม่ รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ กำหนดให้คณะกรรมการสรรหาชุดเดียวเป็นผู้สรรหากรรมการในองค์กรอิสระ และองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญทั้งหมดซึ่งอาจไม่เหมาะสม เนื่องจากแต่ละองค์กรมีอำนาจหน้าที่ที่แตกต่างกัน

- มาตรา ๑๓๘ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ กำหนดให้คณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งมีจำนวน ๑๐ คน ประกอบด้วย ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลทุกแห่งเลือกกันเองให้เหลือสี่คน และผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคนซึ่งเลือกกันเองเหลือสี่คน ทำหน้าที่สรรหาผู้ที่มีคุณสมบัติและสมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้ง จำนวน ๕ คน และให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาสรรหาผู้ที่มีคุณสมบัติและสมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้ง จำนวน ๕ คน เพื่อเสนอชื่อให้วุฒิสภาเลือกให้เหลือจำนวน ๕ คน ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการสรรหากรรมการการเลือกตั้งได้เพราะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๓๘ (๑) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ไม่อาจเสนอชื่อภายในเวลากำหนด หรือไม่อาจเสนอชื่อได้ครบจำนวนภายในเวลากำหนด ก็ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาเสนอชื่อแทนจนครบจำนวน แต่มาตรา ๒๓๑ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ได้ตัดสัดส่วนกรรมการสรรหาจากอธิการบดีสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลทุกแห่งออก เนื่องจากบางแห่งมีนักการเมืองเข้าไปดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย รวมทั้งได้ตัดสัดส่วนกรรมการสรรหาผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรออกด้วย เนื่องจากมีจำนวนมากเกินไปอาจทำให้เกิดการ block vote โดยมาตรา ๒๓๑ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ กำหนดให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งจำนวน ๗ คน ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร บุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคัดเลือก จำนวน ๑ คน และบุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ตุลาการศาลปกครองสูงสุดคัดเลือก จำนวน ๑ คน ทั้งนี้ บุคคลซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาและที่ประชุมใหญ่

ตุลาการศาลปกครองสูงสุดเลือกจะต้องไม่เป็นผู้พิพากษาหรือตุลาการ คณะกรรมการสรรหาคณะนี้จะทำการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง จำนวน ๓ คน ส่วนที่เหลืออีก จำนวน ๒ คน จะมาจากการสรรหาของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ซึ่งการกำหนดให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาสรรหากรรมการการเลือกตั้งนั้นน่าจะมีความเหมาะสม เนื่องจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจะมีกระบวนการสรรหาที่น่าเชื่อถือ และมีความละเอียดและรอบคอบ ในต่างประเทศจะกำหนดให้กรรมการการเลือกตั้งอย่างน้อยหนึ่งคนต้องเป็นอดีตผู้พิพากษาหรือตุลาการ เนื่องจากกรรมการการเลือกตั้งจะต้องมีความน่าเชื่อถือ มีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายด้วย

- ที่ประชุมอาจพิจารณากำหนดให้คณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งมีความหลากหลายมากขึ้น

- สภาปฏิรูปแห่งชาติได้พิจารณาเรื่องคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งว่า เพื่อลดอิทธิพลของฝ่ายการเมือง และเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชน คณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งควรมีจำนวน ๑๑ คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวน ๒ คน ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร อดีตผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยไม่น้อยกว่า ๓ คน เลือกกันเอง จำนวน ๑ คน กรรมการสภาวิชาชีพตามกฎหมายเลือกกันเอง จำนวน ๓ คน ที่ประชุมอธิการบดีเลือกกันเอง จำนวน ๑ คน ที่ประชุมศาสตราจารย์สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตามบัญชีของคณะกรรมการการอุดมศึกษาเลือกกันเอง จำนวน ๑ คน ที่ประชุมศาสตราจารย์สาขาสังคมศาสตร์ตามบัญชีของคณะกรรมการการอุดมศึกษาเลือกกันเอง จำนวน ๑ คน และเสนอให้เพิ่มจำนวนกรรมการการเลือกตั้งเป็นจำนวน ๗ คน เพื่อทำให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติหน้าที่มากยิ่งขึ้น

- กรรมการสรรหาคควรมีสัดส่วนที่มาจากมหาวิทยาลัยเฉพาะคณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์เท่านั้น เนื่องจากจะต้องสรรหาบุคคลเข้ามาทำหน้าที่กรรมการการเลือกตั้งซึ่งเกี่ยวข้องกับการเมืองและกฎหมาย อาจกำหนดให้อดีตกรรมการการเลือกตั้งเข้ามาเป็นกรรมการสรรหาด้วย เนื่องจากเป็นผู้ที่เหมาะสมในการสรรหาบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นกรรมการการเลือกตั้ง

- กรรมการการเลือกตั้งที่มาจากการสรรหาของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจะมีความน่าเชื่อถือมากกว่า กรรมการการเลือกตั้งที่มาจากการสรรหาของคณะกรรมการสรรหา เนื่องจากมีกระบวนการกลั่นกรองที่ชัดเจนและน่าเชื่อถือ จึงควรคงกรรมการการเลือกตั้งที่มาจากการสรรหาของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาไว้ เนื่องจากกรรมการการเลือกตั้งจะมีหน้าที่ในการวินิจฉัยชี้ขาดเรื่องเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เพื่อให้การเลือกตั้งเกิดความบริสุทธิ์ยุติธรรม การสรรหากรรมการการเลือกตั้งโดยคณะกรรมการสรรหานั้นควรจะใช้วิธีการสรรหา หรือการเปิดรับสมัคร เพราะการไม่มีกระบวนการกลั่นกรองที่เหมาะสมจะทำให้กรรมการสรรหาดำเนินการยาก ที่ประชุมควรพิจารณาที่มาของกรรมการสรรหาโดยคำนึงถึงความเหมาะสม เนื่องจากจะเป็นผู้ทำหน้าที่สรรหาบุคคลที่จะเข้ามาเป็นกรรมการการเลือกตั้ง การกำหนดให้หน่วยงานอื่น เช่น กระทรวงมหาดไทย ทำหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้ง เนื่องจากมีความชำนาญในการจัดการเลือกตั้งมาตั้งแต่ในอดีต โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทำหน้าที่ควบคุมจะมีความเหมาะสมหรือไม่ หากที่ประชุมพิจารณาแล้วว่าบุคคลหรือองค์กรใดควรกำหนดให้เป็นกรรมการสรรหาที่อาจกำหนดให้มีกระบวนการเช่นเดียวกับการสรรหาของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาก็ได้

- การที่ต้องมีผู้แทนจากฝ่ายการเมืองเป็นกรรมการสรรหา เนื่องจากต้องการให้องค์กรอิสระ และองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญมีความเชื่อมโยงกับประชาชน รวมทั้งองค์กรอิสระ และองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้อำนาจของฝ่ายการเมืองซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชน

กรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ และความเชี่ยวชาญที่เหมาะสมในการสรรหา ส่วนวิธีการสรรหานั้นไม่ควรใช้วิธีเปิดรับสมัครเพียงอย่างเดียว แต่ควรกำหนดให้องค์กรต่าง ๆ เสนอชื่อด้วย ในส่วนของกรรมการสรรหาในสัดส่วนที่เป็นโดยตำแหน่ง คือ ประธานศาลฎีกา หรือประธานศาลปกครอง สูงสุดนั้น เปลี่ยนแปลงเป็นผู้พิพากษาหรือตุลาการซึ่งที่ประชุมใหญ่ของแต่ละศาลเป็นผู้พิจารณาได้หรือไม่ เนื่องจากประธานศาลฎีกา และประธานศาลปกครองสูงสุดมีภารกิจหน้าที่มาก

- การกำหนดให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเป็นผู้พิจารณาสรรหากรรมการการเลือกตั้งอาจไม่เหมาะสม เนื่องจากผู้พิพากษาบางท่านไม่มีความสนใจในการทำหน้าที่ดังกล่าว

- กรรมการสรรหานั้น หากกำหนดให้มีสัดส่วนจากมหาวิทยาลัย อาจกำหนดให้ในแต่ละมหาวิทยาลัยเสนอชื่อ แล้วดำเนินการเลือกกันเองให้เหลือตามจำนวนที่กำหนด เช่นเดียวกับการเลือกกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ก.พ.อ.)

- กระบวนการสรรหากรรมการการเลือกตั้งนั้น เมื่อเข้าสู่การพิจารณารับรองของวุฒิสภา อาจกำหนดให้มีการซักถามบุคคลที่ได้รับการสรรหาโดยสมาชิกวุฒิสภาอย่างเปิดเผยต่อสาธารณชน ซึ่งจะทำให้กระบวนการสรรหามีความเข้มข้นมากขึ้น ที่ประชุมควรพิจารณาว่าจะทำอย่างไรให้การสรรหากรรมการการเลือกตั้งไม่ได้เป็นเรื่องของคณะกรรมการสรรหาเท่านั้น แต่เป็นเรื่องที่สาธารณชนต้องมีส่วนร่วมในการรับรู้ และต้องพิจารณากำหนดรูปแบบของกระบวนการสรรหาเพื่อได้มาซึ่งบุคคลที่เหมาะสมในการเป็นกรรมการการเลือกตั้ง

- ต้องพิจารณาถึงเหตุผลที่รัฐธรรมนูญได้ออกแบบโครงสร้างของ กกต. เพื่อให้ทำหน้าที่จัดการเลือกตั้งและเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดผลการเลือกตั้ง ตลอดจนมีอำนาจหน้าที่ในการวินิจฉัยการทุจริตเลือกตั้ง ซึ่งการพิจารณาที่มาของกรรมการสรรหา จะมีความสัมพันธ์กับเรื่องอำนาจหน้าที่ของ กกต. เมื่อพิจารณาจากการอำนาจหน้าที่ของ กกต. ในอดีต จะมีการแบ่งขอบอำนาจความรับผิดชอบของ กกต. แต่ละคนอย่างชัดเจน เช่น หน้าที่บริหารจัดการเลือกตั้ง หน้าที่สอบสวนเรื่องร้องเรียนการทุจริตการเลือกตั้ง หน้าที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน และหน้าที่ในการตรวจสอบทะเบียนพรรคการเมือง เป็นต้น ดังนั้น เมื่อ กกต. มีการแบ่งขอบเขตอำนาจในการทำหน้าที่อย่างชัดเจน กรรมการสรรหาควรยึดหลักในความสัมพันธ์ของอำนาจหน้าที่ของ กกต. ซึ่งกรรมการสรรหาจะต้องมาจากบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน โดยอาจให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอชื่อบุคคลเพื่อให้คณะกรรมการสรรหาพิจารณาคัดเลือก และต้องระบุว่าบุคคลที่เสนอชื่อนั้น มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านใด นอกจากกรณีดังกล่าวแล้ว บุคคลต้องสามารถสมัครเป็น กกต. ได้โดยตรง โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครให้มีความชัดเจน

- ที่มาของคณะกรรมการสรรหา ต้องมาจากองค์กรที่สังคมยอมรับ และการกำหนดที่มาของคณะกรรมการสรรหาจะต้องมีความสัมพันธ์กับอำนาจหน้าที่ในแต่ละด้านของ กกต. เพื่อสรรหาบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาเป็น กกต.

- มีกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า คำว่า “ตุลาการภิวัฒน์” มิได้หมายความว่าถึงกรณีที่ตุลาการเข้ามาเป็นกรรมการสรรหาแต่อย่างใด แต่คำว่า “ตุลาการภิวัฒน์” หมายถึง อำนาจของตุลาการในการตีความกฎหมายอย่างกว้างขวางจนเกินขอบเขตอำนาจ โดยไม่มีการถ่วงดุลอำนาจของตุลาการ

- ในกรณีที่รัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ให้ประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด และประธานศาลรัฐธรรมนูญ เข้ามาเป็นกรรมการสรรหา เนื่องจากยึดถือหลักการว่า องค์กรศาลเป็นองค์กรที่สังคมส่วนใหญ่ยอมรับ และแทรกแซงได้ยาก

- กรรมการสรรหาที่มาจากสัดส่วนของประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรนั้น ถือว่าเป็นการยึดโยงกับประชาชน โดยผ่านตัวแทนซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชน

- ข้อมูลงานวิจัยในเรื่องอำนาจหน้าที่ของ กกต. ได้มีการวิเคราะห์ผลงานของ กกต. ตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ จนถึงปัจจุบัน และมีข้อเสนอให้ กกต. เป็นเพียงองค์กรที่ทำหน้าที่วินิจฉัยตรวจสอบการเลือกตั้งเท่านั้น ไม่ควรให้ กกต. มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้ง สำหรับอำนาจในการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งนั้น ควรเป็นอำนาจของศาล โดย กกต. มีหน้าที่เป็นเพียงผู้สรุปสำนวนเรื่องร้องเรียนการทุจริตการเลือกตั้งแล้วเสนอต่อศาลเพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

- กกต. ประจำจังหวัด จะต้องมีการกำหนดสัดส่วนของบุคคลที่จะเข้ามาเป็น กกต. ประจำจังหวัด โดยต้องกำหนดให้มีสัดส่วนที่มาจากภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคราชการ เข้ามาเป็น กกต. ประจำจังหวัด ในสัดส่วนที่สมดุลกัน

- ต้องมีการกำหนดกลไกและมาตรการในการตรวจสอบและประเมินประสิทธิภาพผลงานเพื่อให้การทำหน้าที่มีความเที่ยงตรง และต้องมีความเข้มงวดในการทำหน้าที่

- มีกรรมการตั้งข้อสังเกตว่าที่มาของคณะกรรมการสรรหา อาจเป็นการกำหนดตัวบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือ เนื่องจากการกำหนดให้กรรมการสรรหามาจากองค์กรศาล แต่เนื่องจากโดยลักษณะขององค์กรศาลเป็นองค์กรที่มีข้อดีในเรื่องที่เป็นองค์กรที่มีความสุจริตและเที่ยงธรรมในการทำหน้าที่ในการพิจารณาคดี อย่างไรก็ตาม องค์กรศาลยังขาดความกว้างขวางในแง่ของการพิจารณาตัวผู้ที่จะมาเป็น กกต. ดังนั้น จึงเห็นควรให้มีผู้สนับสนุนข้อมูลในการตรวจสอบข้อมูลหรือประวัติของผู้สมัครหรือบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กรรมการสรรหาได้รับทราบข้อมูลรอบด้านประกอบการพิจารณาสรรหา กกต.

- เมื่อพิจารณาถึงองค์กร กกต. เห็นว่า องค์กร กกต. เป็นต้นทางของที่มาของฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร ดังนั้น บุคคลที่จะเข้ามาเป็นกรรมการสรรหาควรมาจากองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เช่น ฝ่ายนิติบัญญัติ มีประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ฝ่ายที่สองมาจากตุลาการ แต่ยังคงองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญเข้ามามีสัดส่วนของกรรมการสรรหา ซึ่งควรให้องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญเสนอกรรมการสรรหาได้ด้วย เมื่อพิจารณารัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ จำนวนของกรรมการสรรหาซึ่งมาจากผู้แทนองค์กรศาลมีจำนวนถึง ๕ คน จากจำนวน ๗ คน อาจทำให้เกิดการแทรกแซงในการลงมติสรรหาตัว กกต. ได้ง่าย ดังนั้น จึงเห็นควรให้มีกรรมการสรรหาจำนวน ๙ คน ซึ่งมาจากบุคคลที่องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญน่าจะมีความเหมาะสม เพื่อทำให้การแทรกแซงในการลงมติเลือก กกต. ของกรรมการสรรหาทำได้ยากขึ้น

- กรรมการสรรหาโดยตำแหน่ง ได้แก่ ประธานศาลฎีกา ซึ่งเป็นประธานกรรมการสรรหา ประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร สำหรับกรรมการสรรหาที่มาจากตุลาการศาลปกครองนั้น ให้มาจากตุลาการศาลปกครองสูงสุดซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้าคณะ ๑ คน ตามมติที่ประชุมใหญ่ตุลาการศาลปกครองสูงสุด เป็นกรรมการ และให้มาจากตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑ คน โดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเลือกกันเอง เป็นกรรมการ

- มีกรรมการเสนอให้บุคคลที่จะเข้ามาเป็นกรรมการสรรหาจะต้องไม่สังกัดพรรคการเมือง เช่น อดีตนายกรัฐมนตรีนับว่าไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมืองมาแล้วช่วงระยะเวลาหนึ่ง และบุคคลที่มาจากกรรมการสรรหาของอดีตประธานสภาผู้แทนราษฎรต้องไม่ได้ยุ่งเกี่ยวกับการเมืองหรือพรรคการเมืองมาแล้วช่วงระยะเวลาหนึ่งเช่นกัน ซึ่งในกรณีดังกล่าวเป็นการถ่วงดุลเพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการสรรหาซึ่งปลอดจากฝ่ายการเมือง

- การให้มืองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญก็เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ โดยองค์กรอิสระจะต้องมีความเป็นกลาง ดังนั้น ในเรื่องของกรรมการสรรหาจึงควรให้องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญเป็นผู้มีส่วนร่วมในการสรรหา กต. ได้ โดยให้องค์กรอิสระสรรหาจากบุคคลที่มีความเที่ยงธรรม เป็นกลาง จำนวนองค์กรละ ๑ คน แต่ต้องไม่เป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอิสระนั้น

- เหตุที่ไม่ให้ประธานวุฒิสภาเข้ามาเป็นกรรมการสรรหา เนื่องจากวุฒิสภาเป็นผู้ให้ความเห็นชอบบุคคลที่กรรมการสรรหาเสนอชื่อให้เป็น กต. ดังนั้น ไม่ควรให้ประธานวุฒิสภาเข้ามาเป็นกรรมการสรรหาเนื่องจากอาจเป็นกรณีการมีผลประโยชน์ทับซ้อนได้

- มีการตั้งข้อสังเกตว่า เพื่อเป็นหลักประกันความเป็นอิสระของกรรมการสรรหาในการปฏิบัติหน้าที่ เห็นควรกำหนดเป็นหลักการในเรื่องการพิจารณาสรรหา กต. ต้องมีกระบวนการที่เปิดเผย

ต่อประเด็นดังกล่าว ที่ประชุมเห็นว่า ในการสรรหา กต. ให้ทำได้โดยการเปิดรับสมัคร และการสืบหาคนดี สำหรับวิธีการพิจารณาคัดเลือกให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนด โดยให้คณะกรรมการสรรหามีวาระเป็นคราวๆ ไป กล่าวคือ เมื่อสรรหา กต. เสร็จแล้ว คณะกรรมการสรรหา ก็สิ้นสภาพไป โดยไม่ให้คณะกรรมการสรรหามีสถานะเป็นการถาวร และหากมีการสรรหาตัว กต. ใหม่ ก็ให้สรรหาตัวกรรมการสรรหาใหม่ โดยอาจเป็นบุคคลซึ่งเคยเป็นกรรมการสรรหามาแล้วก็ยังมีสิทธิได้รับเลือกมาเป็นกรรมการสรรหาได้อีก ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการแทรกแซงกรรมการสรรหา

จากนั้น ที่ประชุมได้กำหนดหลักการที่มาของกรรมการสรรหา ดังนี้

การสรรหา

๑. ให้มีคณะกรรมการสรรหา

๒. คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วย

(๑) ประธานศาลฎีกา เป็นประธานกรรมการ

(๒) ประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร เป็นกรรมการ

(๓) ตุลาการศาลปกครองสูงสุดซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้าคณะ ๑ คน ตามมติที่ประชุมใหญ่ตุลาการศาลปกครองสูงสุด เป็นกรรมการ

(๔) บุคคลซึ่งองค์กรอิสระรวมทั้งศาลรัฐธรรมนูญแต่งตั้งจากผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นกลางทางการเมือง ไม่เคยสังกัดพรรคการเมือง หรือเป็นผู้มีตำแหน่งหรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมืองใดมาก่อน และไม่เป็นหรือเคยเป็นกรรมการในองค์กรอิสระใด องค์กรละ ๑ คน

๓. การสรรหา ให้ทำได้ทั้งเปิดรับสมัคร และสืบหาคนดี ตามวิธีการที่คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนด

จากนั้น ที่ประชุมได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบ คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และอำนาจหน้าที่ขององค์กรอิสระ โดยเริ่มพิจารณาจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ประธานกรรมการสอบถามว่า องค์ประกอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งควรเพิ่มจำนวนขึ้นจากที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ หรือไม่

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- ไม่ขัดข้องที่จะเพิ่มจำนวนกรรมการการเลือกตั้ง แต่การแบ่งหน้าที่กรรมการการเลือกตั้งออกเป็นแต่ละด้าน ทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ลดลง

- การแบ่งหน้าที่ภายในของกรรมการการเลือกตั้งได้ถือปฏิบัติมาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว ซึ่งหากยังคงมีการแบ่งหน้าที่ให้กรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนดูแลเฉพาะด้าน ควรกำหนดให้มีการหมุนเวียน

การปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละด้าน เพื่อให้เกิดความชำนาญและสามารถปฏิบัติภารกิจในแต่ละด้านอย่าง สอดคล้องกันด้วย

- คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องทำงานเป็นองค์คณะ แม้จะมีการแบ่งหน้าที่ให้กรรมการ การเลือกตั้งรับผิดชอบงานในแต่ละด้าน แต่ต้องมีการประชุมร่วมกันเพื่อลงมติในเรื่องต่าง ๆ สำหรับการ จัดการเลือกตั้งในแต่ละครั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งจะตั้งหน่วยงานจัดการเลือกตั้งเป็นครั้ง ๆ ไป เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการการเลือกตั้งจะตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขต ถ้าเป็นการเลือกตั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการการเลือกตั้งจะตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเมื่อจัดการเลือกตั้งเสร็จสิ้นอำนาจหน้าที่ก็จะสิ้นสุดไป แต่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจะมีวาระการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี ซึ่งวาระการดำรงตำแหน่งของ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐

ประธานกรรมการเสนอว่า ควรเพิ่มองค์ประกอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งจากเดิมจำนวน ๕ คน เป็นจำนวน ๗ - ๙ คน เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า หากเปลี่ยนองค์ประกอบของจำนวนกรรมการการเลือกตั้งเป็น ๗ - ๙ คน มีข้อดีคือ ทำให้การแบ่งหน้าที่กรรมการการเลือกตั้งเพื่อรับผิดชอบงานในแต่ละด้านกระทำ ได้ ยากขึ้น ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติงานร่วมกันมากขึ้น ในทางกลับกัน การเพิ่มจำนวนกรรมการการเลือกตั้ง อาจไม่สามารถแก้ปัญหาการแบ่งหน้าที่กรรมการการเลือกตั้งออกเป็นแต่ละด้านได้ เนื่องจากอาจมีการ ปรับเปลี่ยนระบบการทำงานใหม่เพื่อรองรับการเพิ่มจำนวนของกรรมการการเลือกตั้งได้

- อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในรัฐธรรมนูญจะเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ เนื่องจาก หากอำนาจหน้าที่เปลี่ยนแปลงไปย่อมมีความสัมพันธ์กับการกำหนดจำนวนองค์ประกอบของคณะกรรมการ การเลือกตั้ง เช่น ประเทศอินเดียมีประชากรจำนวนมาก แต่กลับมีคณะกรรมการการเลือกตั้งเพียง ๓ คน เนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้งของอินเดียมีหน้าที่จัดการเลือกตั้งและควบคุมการเลือกตั้งให้สุจริตและ เที่ยงธรรมเท่านั้น

- รัฐธรรมนูญไม่ได้บัญญัติเรื่องคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดไว้ แต่มีรายละเอียดกำหนด ไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรรมการการเลือกตั้งต้องทำงานเป็นคณะเหมือนกับคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) กล่าวคือ ต้องไม่มีการแบ่งแยกให้กรรมการการเลือกตั้ง แต่ละคนรับผิดชอบงานด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ ทั้งนี้ หากไม่ต้องการให้กรรมการการเลือกตั้งแต่ละคน รับผิดชอบงานด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ ต้องบัญญัติห้ามการกระทำลักษณะดังกล่าวไว้ในรัฐธรรมนูญ ให้ชัดเจน

สำหรับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ขณะนี้ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการการเลือกตั้งยังคงเดิม แต่เมื่อพิจารณาบทบัญญัติรายมาตราอาจมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง อำนาจหน้าที่ได้ ทั้งนี้ ประเด็นสำคัญคือ รัฐธรรมนูญไม่ได้บัญญัติห้ามมิให้มีการตั้งคณะกรรมการ การเลือกตั้งประจำจังหวัด จึงได้มีการกำหนดให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมักเป็นบุคคลของ พรรคการเมืองเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น ต้องกำหนดหลักการมิให้มีการตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำ จังหวัดในรัฐธรรมนูญ เนื่องจากบุคคลที่จะเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต

เป็นกลาง และกล้าตัดสินใจใช้ดุลพินิจ ซึ่งการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งมีกระบวนการคัดเลือกที่เข้มงวด แต่เมื่อมีการเลือกตั้งในระดับจังหวัด กลับมีการตั้งบุคคลเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด โดยไม่ได้มีหลักประกันในการคัดเลือกว่า จะได้บุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นกลาง และกล้าตัดสินใจใช้ดุลพินิจแต่อย่างใด

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- มีวิธีการใดที่จะช่วยส่งเสริมให้บุคลากรขององค์กรอิสระมีความเข้มแข็งและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ เนื่องจากภารกิจขององค์กรอิสระมีจำนวนมาก แต่บุคลากรที่มียังไม่สามารถปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผลได้อย่างเต็มที่ สำหรับการยกเลิกคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และเพิ่มจำนวนคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็น ๗ - ๙ คน ถือว่ามีความเหมาะสม หากสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ยกตัวอย่างคณะกรรมการการเลือกตั้งของประเทศออสเตรเลียซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแลนโยบายเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งโดยรวม แต่การจัดการเลือกตั้งต้องมอบอำนาจให้ฝ่ายบริหารเป็นผู้ดำเนินการ ดังนั้น การจัดการเลือกตั้งของประเทศไทยอาจจำเป็นต้องมอบอำนาจให้กับฝ่ายข้าราชการประจำเป็นผู้ดำเนินการจัดการเลือกตั้งมากขึ้น

- คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้กำหนดนโยบายหรือระเบียบในการเลือกตั้ง เพื่อให้การจัดการเลือกตั้งมีมาตรฐานเหมือนกันทั่วประเทศ ซึ่งหากเป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการการเลือกตั้งจะตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขต โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตมีจำนวน ๕ คน เป็นผู้ดูแลจัดการเลือกตั้งประจำเขตของตน ถ้าเป็นการเลือกตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการการเลือกตั้งจะตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีปลัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นกรรมการและเลขานุการ ทั้งนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขต และคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้มีอำนาจในการจัดการเลือกตั้งอย่างเต็มที่ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นเพียงผู้กำกับดูแลเท่านั้น นอกจากนี้ ยังมีคณะกรรมการที่มีความสำคัญสูงสุดในการจัดการเลือกตั้ง คือ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำหน่วย ซึ่งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะมีกรรมการการเลือกตั้งประจำหน่วยจำนวน ๙ คน ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำหน่วยจำนวน ๑ คน และเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยจำนวน ๒ คน รวมทั้งหมดมีคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำหน่วยจำนวน ๑๒ คน ทั้งนี้ เมื่อรวมหน่วยเลือกตั้งทั่วประเทศคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องใช้บุคลากรในการจัดการเลือกตั้งจำนวนมาก ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ได้เข้าไปดำเนินการด้วยตนเอง แต่มอบอำนาจให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำหน่วยเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งหากมีการทุจริตการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งใด คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำหน่วยจะเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ

- การจัดการเลือกตั้งในแต่ละครั้งต้องใช้บุคลากรจำนวนมาก ดังนั้น การคัดเลือกบุคลากรในการจัดการเลือกตั้งดังกล่าวมีวิธีการอย่างไร

- คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตจะเป็นผู้ดำเนินการตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำหน่วย ดังนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตจะมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการจัดการเลือกตั้งภายในเขตของตน ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งทำหน้าที่เพียงกำกับดูแลให้การจัดการเลือกตั้งเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อยเท่านั้น ทั้งนี้ กระบวนการการเลือกตั้งประกอบด้วย ๒ ส่วน คือ (๑) กระบวนการจัดการเลือกตั้ง (electoral process) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการลงคะแนนเลือกตั้ง การนับคะแนนเสียงเลือกตั้ง เป็นต้น

และ (๒) กระบวนการยุติธรรมในการเลือกตั้ง (electoral justice) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีทุจริตการเลือกตั้ง เป็นต้น ดังนั้น การปรับเปลี่ยนองค์ประกอบหรืออำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องมีความเข้าใจกระบวนการเลือกตั้งโดยรวม จึงจะสามารถปรับปรุงแก้ไของค์กรให้มีประสิทธิภาพได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรรมการการเลือกตั้งส่วนหนึ่งจะคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ซึ่งอาจกำหนดให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคัดเลือกกรรมการการเลือกตั้งจำนวน ๓ - ๔ คน เพื่อให้ทำหน้าที่ตรวจสอบการเลือกตั้งและวินิจฉัยเกี่ยวกับคดีเลือกตั้งโดยเฉพาะ ทั้งนี้ ควรมีการแก้ไขการจัดรูปแบบการทำหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งมิให้มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบเป็นแต่ละด้าน แต่ควรให้มีการทำงานร่วมกันเป็นคณะ

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ กรรมการการเลือกตั้งที่ได้รับการสรรหาจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และที่ได้รับการสรรหาจากคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง โดยหากเพิ่มจำนวนกรรมการการเลือกตั้งอาจเพิ่มจำนวนกรรมการการเลือกตั้งที่ได้รับการสรรหาจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเป็นสามคน และได้รับการสรรหาจากคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งเป็นสี่คน

- หากเพิ่มจำนวนกรรมการการเลือกตั้งเป็น ๗ - ๙ คน อาจต้องคำนึงถึงการลงมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งประกอบด้วย ดังนั้น กรรมการการเลือกตั้งควรมีจำนวนเท่าใดจึงจะเหมาะสม

- มติในการลงคะแนนกรณีคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยแต่เดิมกำหนดให้การลงมติให้มีการเลือกตั้งใหม่ (ใบเหลือง) หรือการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง (ใบแดง) ต้องใช้คะแนนเสียงกรรมการการเลือกตั้งเป็นเอกฉันท์ ต่อมาในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้เปลี่ยนไปใช้มติเสียงข้างมาก ยกเว้นกรณีการลงมติวินิจฉัยให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งก่อนการประกาศผลการเลือกตั้ง ให้ใช้คะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสี่ในห้าของจำนวนกรรมการการเลือกตั้ง และหากจะมีมติเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง (ใบแดง) ของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องส่งเรื่องไปให้ที่ประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาก่อน ทั้งนี้ การกำหนดให้มติของคณะกรรมการการเลือกตั้งใช้เสียงข้างมากมีความเหมาะสมแล้ว เนื่องจากหากเป็นกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว อำนาจอวินิจฉัยชี้ขาดกรณีเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นอำนาจของศาล คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ใช่องค์กรที่มีอำนาจอวินิจฉัยชี้ขาดแต่อย่างใด

- สถิติการวินิจฉัยชี้ขาดเรื่องคัดค้านการเลือกตั้งจากเว็บไซต์ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ปรากฏว่า ตั้งแต่ปี ๒๕๔๓ ถึง ๒๕๕๘ มีเรื่องคัดค้านการเลือกตั้งทั้งหมด ๑,๙๖๗ เรื่อง แบ่งเป็นการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ (ใบเหลือง) จำนวน ๘๐๐ เรื่อง และเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง (ใบแดง) จำนวน ๑,๑๖๗ เรื่อง

ประธานกรรมการเสนอว่า ควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้เลือกตั้งใหม่ (ใบเหลือง) ได้ ทั้งก่อนการประกาศผลการเลือกตั้งและหลังการประกาศผลการเลือกตั้ง โดยกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าผู้สมัครรายใดสมควรถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง (ใบแดง) ให้ยื่นเรื่องต่อศาล โดยเร็วพร้อมพยานหลักฐาน หากศาลเห็นว่าหลักฐานอันสมควรเชื่อได้ว่ามีการทุจริต ให้ศาลสั่งระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ก่อน แต่ยังไม่มีการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ต่อเมื่อพิจารณาคดีไปแล้วพบว่ากระทำการทุจริตจริง ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งมีผลให้บุคคลดังกล่าวไม่สามารถลงสมัครรับเลือกตั้งได้อีกตลอดชีวิต

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- การสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่โดยไม่ตัดสิทธิผู้สมัครรายใด ไม่เป็นการกระทบสิทธิของผู้สมัครรับเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีอำนาจพิจารณาสั่งได้ แต่การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นการกระทบสิทธิของผู้สมัครรับเลือกตั้ง จึงควรให้ศาลซึ่งเป็นองค์กรตุลาการเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งดังกล่าว

- หากพบว่ามีการกระทำความผิดในการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง (ใบแดง) หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจใช้ดุลพินิจในการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ และหากเห็นว่าผู้สมัครรายใดกระทำความผิดสมควรถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นเรื่องต่อศาล โดยอาจกำหนดให้การพิจารณาคดีของศาลแล้วเสร็จภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่อง หากศาลเห็นว่ามีความผิดฐานอันสมควรเชื่อได้ว่ามีการทุจริต ให้ศาลสั่งระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ก่อน และภายหลังหากพบว่ากระทำความผิดจริง ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งได้

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- การให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นเรื่องต่อศาลเพื่อพิจารณาเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง เป็นการยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลยุติธรรม สำหรับการกำหนดให้ศาลต้องพิจารณาคดีให้แล้วเสร็จภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่อง อาจทำได้ยาก เนื่องจากศาลต้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณาไต่สวนพยานหลักฐานให้ครบถ้วนก่อนพิจารณามีคำสั่งในเรื่องใด

- หากศาลสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ก่อน และภายหลังศาลพิจารณาแล้วพบว่า ไม่มีการกระทำความผิดในการเลือกตั้ง แต่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ไปแล้ว ย่อมทำให้บุคคลที่ถูกศาลสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งถูกระงับสิทธิในการลงสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นเรื่องต่อศาลเพื่อพิจารณาเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง เป็นการยื่นเรื่องต่อศาลยุติธรรม และการกำหนดให้ศาลต้องพิจารณาคดีให้แล้วเสร็จภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่อง สามารถทำได้ เนื่องจากเดิมคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง (ใบแดง) บุคคลที่กระทำความผิดได้เฉพาะก่อนการประกาศผลการเลือกตั้ง โดยไม่ต้องส่งเรื่องให้ศาลพิจารณาก่อน แต่แนวทางใหม่เสนอว่า หากคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าผู้สมัครรายใดกระทำความผิดสมควรถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นเรื่องต่อศาลพร้อมพยานหลักฐาน หากศาลพิจารณาพยานหลักฐานที่คณะกรรมการการเลือกตั้งส่งมาแล้วเห็นว่ามีความผิดฐานอันสมควรเชื่อได้ว่ามีการทุจริต โดยศาลไม่ต้องทำการไต่สวนใหม่ ให้ศาลสั่งระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ก่อนได้

กรณีศาลสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ก่อนคล้ายกับกรณีบุคคลถูกคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ชี้มูลความผิดและต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ โดยถ้ามีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลใดกระทำความผิดการเลือกตั้งก็ควรมีมาตรการระงับยับยั้งการกระทำดังกล่าวไว้ก่อน มิฉะนั้นกระบวนการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งย่อมไม่อาจดำเนินไปได้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดว่า หากมีการประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว การเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งให้เป็นอำนาจพิจารณาของศาลเท่านั้น โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องยื่นเรื่องต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำสั่งประทับฟ้อง หากศาลมีคำสั่งประทับฟ้อง บุคคลดังกล่าวต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ และถ้าศาลพิจารณาว่ากระทำความผิดจริง ให้ศาลสั่งให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่และสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งก่อนการประกาศผลการเลือกตั้งได้ ก็ควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ และมีอำนาจส่งความเห็นพร้อมพยานหลักฐานว่าบุคคลใดกระทำการทุจริตการเลือกตั้งให้ศาลพิจารณาสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งภายหลังการประกาศผลการเลือกตั้งได้เช่นกัน ทั้งนี้ คดีทุจริตการเลือกตั้งไม่จำเป็นต้องพิจารณาพยานหลักฐานจนปราศจากข้อสงสัย เพียงมีพยานหลักฐานตามสมควรอันควรเชื่อได้ว่ากระทำความผิดย่อมสามารถสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งได้

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- คณะกรรมการการเลือกตั้งควรกล้าตัดสินใจในการใช้ดุลพินิจตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ โดยปัญหาในการปฏิบัติงานที่ผ่านมา เมื่อกฎหมายกำหนดให้กรรมการการเลือกตั้งทุกคนต้องลงคะแนนเสียงเพื่อมีมติ กลับมีการลงคะแนนเสียงให้สอบสวนเพิ่มเติม ซึ่งไม่ใช่การวินิจฉัยชี้ขาดข้อถูกผิด ดังนั้น ควรกำหนดให้กรรมการการเลือกตั้งทุกคนต้องออกเสียงลงมติในทางวินิจฉัยชี้ขาดความผิดด้วย

- แม้กำหนดให้กรรมการการเลือกตั้งทุกคนต้องออกเสียงลงมติในทางวินิจฉัยชี้ขาดความผิด แต่อาจเกิดกรณีว่า การไม่รับเรื่องไว้พิจารณาวินิจฉัยถือว่ามีกรวินิจฉัยชี้ขาดแล้วได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีการไม่ออกเสียงลงมติในทางวินิจฉัยชี้ขาดความผิดเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในศาลรัฐธรรมนูญด้วย ซึ่งต้องมีการบัญญัติรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญให้ชัดเจนต่อไป

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเฉพาะการกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องกล้าตัดสินใจใช้อำนาจที่กฎหมายกำหนดไว้ เป็นการใช้อำนาจดุลพินิจในลักษณะองค์กรตุลาการ ซึ่งอาจถูกฟ้องร้องดำเนินคดีได้ง่าย ดังนั้น ควรบัญญัติกฎหมายที่คุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ครอบคลุมกรณีถูกฟ้องร้องดำเนินคดีทั้งทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครองด้วย

- คณะกรรมการควรกำหนดให้มีการตั้งศาลเลือกตั้งเป็นศาลเฉพาะทางหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งจากการถูกฟ้องร้องดำเนินคดีมีกฎหมายบัญญัติไว้แล้ว แต่หากเห็นควรให้เพิ่มการคุ้มครองให้ครอบคลุมการดำเนินการเรื่องต่าง ๆ สามารถบัญญัติเพิ่มเติมได้ อย่างไรก็ดี หากคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่มากเกินไป อาจส่งผลให้มีการใช้อำนาจเกินขอบเขตที่กฎหมายกำหนดได้

สำหรับกรณีศาลเลือกตั้ง เห็นว่าไม่มีความจำเป็นต้องตั้งศาลเลือกตั้งแต่อย่างใด เนื่องจากการตั้งศาลเลือกตั้งเป็นศาลเฉพาะทางไม่ทำให้เกิดความเชี่ยวชาญในการพิจารณาคดีได้จริง เพราะระบบการแต่งตั้งโยกย้ายผู้พิพากษาของศาลมีการหมุนเวียนการปฏิบัติหน้าที่ตลอดเวลา นอกจากนั้น การตั้งศาลเฉพาะทางไม่สามารถทำให้การพิจารณาคดีมีความรวดเร็ว หรือได้รับความเป็นธรรมมากกว่าการพิจารณาคดีในระบบศาลยุติธรรมทั่วไปแต่อย่างใด

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับการแต่งตั้งจากความเห็นชอบของวุฒิสภา ดังนั้น ควรกำหนดให้วุฒิสภาเป็นผู้มีอำนาจตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

- คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานเพื่อรายงานต่อวุฒิสภาเป็นประจำทุกปี ซึ่งวุฒิสภามีอำนาจที่จะควบคุมตรวจสอบ หรือเสนอแนะการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการ

เลือกตั้งได้ แต่หากเห็นควรให้ตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ อาจต้องบัญญัติกฎหมายเพื่อประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรอิสระทุกองค์กร

- การกำหนดองค์ประกอบ ที่มา หรือคุณสมบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรกำหนดให้มีการแสดงวิสัยทัศน์ของผู้สมัครเข้ารับการสรรหาเพื่อประกอบการพิจารณาของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาและคณะกรรมการสรรหาในการพิจารณาเลือกบุคคลที่เหมาะสมเป็นกรรมการการเลือกตั้งด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากกำหนดให้วุฒิสภาเป็นผู้มีอำนาจตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งย่อมทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้งตกอยู่ภายใต้อาณัติของวุฒิสภาและทำให้ขาดความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งในรัฐธรรมนูญกำหนดให้วุฒิสภาสามารถถอดถอนคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ อย่างไรก็ตาม การบัญญัติกรณีดังกล่าว ไม่ได้มุ่งหมายให้เกิดการถอดถอนได้จริง เป็นแต่เพียงการป้องกันมิให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเพิกเฉยต่อการปฏิบัติหน้าที่เท่านั้น

สำหรับการกำหนดกำหนดให้มีการแสดงวิสัยทัศน์ของผู้สมัครเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการการเลือกตั้งนั้น มักเป็นการกล่าวถึงแนวคิดในการพัฒนางานหรือบริหารงานภายในคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นเรื่องของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการ แต่สิ่งที่ต้องทำให้ปรากฏคือ ผู้สมัครเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการการเลือกตั้งมีความซื่อสัตย์สุจริตจริงหรือไม่ และกล้าตัดสินใจใช้อำนาจดุลพินิจตามที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่

ประเด็นที่กรรมการแต่ละท่านเสนอมาเกี่ยวกับการกำหนดองค์ประกอบ ที่มา หรืออำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจไม่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญทั้งหมด โดยบางเรื่องอาจต้องนำไปบัญญัติในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายลำดับรองต่อไป

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งแตกต่างจากองค์กรอิสระประเภทอื่น เนื่องจากต้องพ้นจากตำแหน่งพร้อมกันทั้งคณะ กล่าวคือ ผู้ที่เข้ามาแทนตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งที่ว่างลง สามารถดำรงตำแหน่งได้เพียงเท่าที่วาระเดิมที่เหลืออยู่ของกรรมการการเลือกตั้งที่ตนเข้าแทนที่เท่านั้น ทำให้การปฏิบัติงานเกิดความไม่ต่อเนื่อง ดังนั้น ควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพ้นจากวาระการดำรงตำแหน่งเป็นการเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล

- การกำหนดให้พ้นจากตำแหน่งพร้อมกันทั้งคณะ ทำให้บุคคลที่เข้ามาแทนที่ตำแหน่งที่ว่างลงขาดแรงจูงใจในการเข้าดำรงตำแหน่ง เนื่องจากวาระการดำรงตำแหน่งของบุคคลที่ตนเข้าแทนที่เหลือน้อยลงเรื่อยๆ ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องพิจารณาถึงภารกิจและหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประกอบด้วย ซึ่งหากเห็นว่ามีความจำเป็นเพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ สามารถกำหนดให้วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นเรื่องเฉพาะตัวของกรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนได้

ผู้ตรวจการแผ่นดิน

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การกำหนดให้มีผู้ตรวจการแผ่นดินจำนวน ๓ คน มีความเหมาะสมแล้ว เนื่องจากสอดคล้องกับภารกิจและปริมาณงานที่กฎหมายกำหนดไว้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในหลายประเทศกำหนดให้มีผู้ตรวจการแผ่นดินเพียงคนเดียว อีกทั้งปริมาณงานของผู้ตรวจการแผ่นดินที่เพิ่มขึ้นส่วนหนึ่งไม่เกี่ยวข้องกับงานตามภาระหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินโดยตรง ตัวอย่างเช่น การกำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินควบคุมและตรวจสอบให้ส่วนราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมที่กฎหมายกำหนด ซึ่งเรื่องมาตรฐานทางจริยธรรมไม่จำเป็นต้องให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ควบคุมและตรวจสอบเพียงองค์กรเดียว อาจแบ่งภารกิจให้องค์กรอื่นร่วมดำเนินการด้วยก็ได้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ได้กำหนดให้มีตำแหน่งประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน

- ควรกำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาหรือไม่ และที่ประชุมควรพิจารณาเรื่องการกำหนดหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินที่มีความซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ในการนี้ ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญดำเนินการยกร่างมาตราที่เกี่ยวกับผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อนำเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาในการประชุมคราวต่อไป

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เห็นว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ควรมีอำนาจทำคำวินิจฉัยได้อย่างสมบูรณ์เด็ดขาดโดยไม่ต้องเสนอเรื่องให้ศาลวินิจฉัย

- ควรแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ที่มีลักษณะเป็นองค์กรและไม่ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ประจำจังหวัด

- ควรกำหนดให้การแต่งตั้งเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เพื่อไม่ให้ฝ่ายการเมืองมีอำนาจเปลี่ยนแปลงตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) ได้

- ฝ่ายบริหารใช้อำนาจแต่งตั้งเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) อย่างไม่เหมาะสม นอกจากนี้ การดำเนินงานที่ผ่านมาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) อาจมีประสิทธิภาพมากกว่าคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เนื่องจากสามารถใช้อำนาจทางบริหารได้ รวมทั้งควรพิจารณาว่ามีความจำเป็นต้องแบ่งแยกหน้าที่การตรวจสอบการทุจริตของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) ออกจากกันหรือไม่

- ควรบัญญัติมาตรการป้องกันไม่ให้มีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) ได้โดยง่าย

- ควรเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ให้สอดคล้องกับภารกิจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เพื่อให้การดำเนินงานตามภารกิจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า ไม่สามารถกำหนดให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ถือเป็นเด็ดขาดได้ เนื่องจากกระบวนการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ยังขาดความรัดกุม จึงควรกำหนดให้กระบวนการตรวจสอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ต้องมีการจัดลำดับความสำคัญ (priority) เช่น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ต้องตรวจสอบการทุจริตของฝ่ายการเมืองเป็นลำดับแรกอย่างรวดเร็ว เป็นต้น ส่วนการตรวจสอบบุคคลอื่น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) อาจมอบหมายให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) ตรวจสอบแทนได้โดยให้อยู่ในการกำกับดูแลของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ซึ่งต้องมีการแก้ไขกฎหมายของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) อีกทั้งสามารถเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ให้สอดคล้องกับภารกิจได้ แต่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ต้องตรวจสอบทุจริตโดยยึดหลักกฎหมายเป็นหลัก ส่วนกรณีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) อยู่ภายใต้อำนาจฝ่ายการเมือง จึงได้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) ในเรื่องระบบการทำงานให้มีความคล่องตัวมากขึ้น สามารถนำไปเป็นต้นแบบให้กับกระบวนการตรวจสอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ได้ และกำหนดให้มีคณะกรรมการสรรหาเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) เช่นเดียวกับการสรรหาเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทำให้รัฐมนตรีที่รับผิดชอบไม่มีอำนาจเปลี่ยนแปลงบุคคลที่ดำรงตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) ได้

- มีการสอบถามว่า เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) เป็นข้าราชการที่ได้รับเงินเดือนเหมือนกับข้าราชการพลเรือนทั่วไปหรือไม่

- กฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ต้องส่งเรื่องให้อัยการเพื่อฟ้องคดี เมื่ออัยการสั่งไม่ฟ้องคดีแล้วคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) จึงจะมีอำนาจฟ้องคดีเองซึ่งทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) กับอัยการ จึงควรกำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) มีอำนาจฟ้องคดีเอง

- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) และอัยการ ถือเป็นหน่วยงานของรัฐ ดังนั้น เมื่อเกิดความขัดแย้งในการฟ้องคดีระหว่างคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) กับอัยการแล้วควรให้ศาลเป็นผู้ไต่สวนมูลฟ้องคดีก่อนว่าคดีมีมูลเพียงพอที่ดำเนินคดีต่อไปหรือไม่ รวมทั้งไม่ควรกำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) สามารถฟ้องคดีได้เองเนื่องจากต้องนำงบประมาณมาเป็นค่าใช้จ่ายในการจ้างทนายฟ้องคดี

- หากอัยการสูงสุดมีความเห็นว่า พยานหลักฐานตามสำนวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ไม่เพียงพอแล้ว จะมีการตั้งคณะกรรมการร่วมกันพิจารณาหาข้อยุติหน่วยงานทั้งสองแห่งจึงไม่มีข้อขัดแย้งที่รุนแรง แต่ควรกำหนดระยะเวลาการพิจารณาชี้ขาดของคณะกรรมการดังกล่าวไว้ด้วย

- ควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) สามารถฟ้องคดีได้เองเนื่องจากการเมืองมีความไม่แน่นอน และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) จะได้รับแรงกดดันจากสังคมหากดำเนินคดีล่าช้า โดยภารกิจหลักของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) คือการตรวจสอบการทุจริต แต่ปรากฏว่าคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) มีหน้าที่ในการตรวจสอบเรื่องการประพฤติมิชอบซึ่งเป็นเรื่องการบริหารทางปกครองด้วย จึงควรกำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) มีหน้าที่ตรวจสอบการทุจริตเท่านั้น

- ควรพิจารณาข้อเท็จจริงเรื่องการจัดทำสำนวนไม่สมบูรณ์ของอัยการซึ่งส่งผลกระทบต่อการศึกษาคดีของศาล รวมทั้งประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการผลักดันให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ทำหน้าที่ตรวจสอบการทุจริตอย่างจริงจัง

- สามารถกำหนดไว้ในกฎหมายให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ฟ้องคดีได้เอง แต่ไม่ควรกำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) สามารถว่าจ้างทนายฟ้องคดีแทน

- กระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทยกำหนดให้อัยการเป็นผู้ฟ้องคดีทั้งสิ้น

- ควรกำหนดให้มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานของรัฐในการร่วมกันปราบปรามการทุจริตซึ่งจะทำให้การปราบปรามทุจริตประสบผลสำเร็จ รวมถึงหลักการการตรวจสอบอย่างเปิดเผย โปร่งใส ตรวจสอบได้มีความสำคัญเช่นกัน นอกจากนี้ ควรพิจารณาคำพิพากษาของศาลปกครองที่มีลักษณะโต้แย้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ด้วย

- ควรกำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) มีหน้าที่ป้องกันการทุจริตมากกว่าการมุ่งเน้นการตรวจสอบคดีเท่านั้นซึ่งอาจต้องปรับเปลี่ยนบุคลากรและเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ให้ดำเนินงานป้องกันการทุจริต

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความขัดแย้งระหว่างอัยการและคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) สามารถแก้ไขได้โดยการกำหนดให้มีกลไกหาข้อยุติร่วมกันระหว่างอัยการและคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ซึ่งต้องนำไปกำหนดไว้ในกฎหมายของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) โดยมุมมองการดำเนินคดีของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) และอัยการมีความแตกต่างกัน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) อาจมีมุมมองว่าสำนวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) มีความครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว แต่อัยการอาจมีมุมมองว่าการพิสูจน์ความผิดในคดีอาญาต้องใช้ระยะเวลาพอสมควรซึ่งจะทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีเสียหายได้ จึงต้องพิจารณาพยานหลักฐานให้ชัดเจนก่อนฟ้องคดีต่อศาล นอกจากนี้ เมื่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เห็นว่าเกิดการประพฤติมิชอบเล็กน้อยแล้วสามารถส่งเรื่องให้ต้นสังกัดตรวจสอบได้ แต่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) กลับดำเนินการตรวจสอบเองโดยไม่ส่งเรื่องให้ต้นสังกัดตรวจสอบ โดยการปรับปรุงให้ดำเนินงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) มีลักษณะเป็นการป้องกันการทุจริตต้องใช้ระยะเวลานานพอสมควร ทั้งนี้ ให้คณะอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการยกร่างมาตราที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เพื่อเสนอให้ที่ประชุมพิจารณา

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.) และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.)

ประธานกรรมการกล่าวว่า ปัญหาของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) เกิดจากผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.) ไม่ดำเนินงานร่วมกัน จึงควรกำหนดให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นตรงต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.) โดยให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.) มีอำนาจวางมาตรฐานหรือนโยบายการตรวจสอบ รวมถึงมีอำนาจกำกับดูแลการตรวจสอบของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน สามารถสั่งการให้ผู้ตรวจการแผ่นดินหยุดการตรวจสอบที่เป็นการเลือกปฏิบัติได้ เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ตรวจสอบพบการทุจริตแล้วควรกำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ตรวจสอบต่อไปซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) จะต้องดำเนินการตรวจสอบอย่างรวดเร็วด้วย

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- หน่วยงานที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ต้องตรวจสอบมีประมาณ ๗๐,๐๐๐ แห่ง แต่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) มีเจ้าหน้าที่ประมาณ ๓,๐๐๐ คน โดยกำหนดเวลาตรวจสอบการตรวจสอบเป็นเวลา ๕ ปีซึ่งสามารถสะท้อนประสิทธิภาพการทำงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ได้ จึงควรดำเนินการให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

- เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเกิดความรู้สึกว่าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ไม่ให้ความเป็นธรรม เมื่อองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นดำเนินกิจกรรมตามความต้องการของประชาชนแล้ว สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) จะตรวจสอบโดยยึดถือระเบียบเป็นหลักและวินิจฉัยว่าการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวผิดระเบียบโดยไม่ได้พิจารณาถึงเจตนาของการจัดกิจกรรมอย่างแท้จริง

- สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) มีหน้าที่ตามกฎหมายในการตรวจบัญชีให้กับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น แต่ในทางปฏิบัติได้มอบหมายให้หน่วยงานอื่นดำเนินการแทน องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจะจัดทำบัญชีเสร็จสิ้นโดยใช้ระยะเวลาที่ยาวนานทำให้ไม่สามารถรับรู้รายได้หรือรายจ่ายที่แท้จริงของบัญชีองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นนั้นได้ จึงควรปรับปรุงกฎหมายเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว

- ควรแก้ไขการตรวจบัญชีขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นโดยสร้างกลไกการตรวจสอบภายในองค์กรให้มีความเข้มแข็ง หรือให้อำนาจหน่วยงานภายนอกดำเนินการตรวจบัญชีแทนได้ นอกจากนี้ควรกำหนดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.) มีอำนาจวินิจฉัยเรื่องวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณหรือไม่ หรือควรให้เป็นอำนาจของศาลในการวินิจฉัยเรื่องดังกล่าว

- สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) เสนอความเห็น ว่า คณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลังของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ควรทำหน้าที่เสมือนศาลชั้นต้นโดยให้มีการอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) มีหน้าที่ตรวจสอบหน่วยงานเป็นจำนวนมากและต้องใช้เจ้าหน้าที่จำนวนมากตรวจสอบรัฐวิสาหกิจขนาดใหญ่ อีกทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจการตรวจสอบอย่างเต็มที่โดยขึ้นตรงต่อประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.) เท่านั้น จึงควรกำหนดให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.) ร่วมมือกันทำงานให้มากขึ้น ส่วนการบูรณาการการปราบปรามทุจริตจะทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ส่วนหนึ่งเกิดจากกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือเวียนให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นดำเนินกิจกรรมที่ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่

ตามระเบียบขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จึงทำให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) เข้าไปตรวจสอบ นอกจากนี้ ปัญหาการตรวจบัญชีขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเกิดจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นไม่มีหลักฐานเอกสารที่ครบถ้วน ทำให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ไม่สามารถตรวจบัญชีได้ จึงควรแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงกำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับเรื่องวินัยทางการเงิน การคลัง และการงบประมาณซึ่งอาจมีความเกี่ยวข้องกับการเมือง ทั้งนี้ให้คณะกรรมการการร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญดำเนินการยกร่างมาตราที่เกี่ยวกับคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.) และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) เพื่อเสนอให้ที่ประชุมพิจารณา

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

๔.๑ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้งอนุกรรมการเพิ่มเติมในคณะกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติ ดังนี้

๑. นายคุชฎี ประสพสวัสดิ์

๒. นายเมธา ศิลาพันธ์

๔.๒ ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันศุกร์ ที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๘ เวลา ๑๑.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๘.๑๕ นาฬิกา

นายเฉลิมศักดิ์ ใจธานี

วิทยากรปฏิบัติการ

นายเผ่าพันธุ์ นวลสง

นิติกรชำนาญการ

นายณฤทธิ์ ฐลีจันทร์

นิติกรปฏิบัติการ

นายสกนธ์ พรหมบุญตา

นิติกรชำนาญการ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการธิการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์